

Afgørelser – Reg. nr.: 07157.00

Fredningen vedrører: Knudmosen - Afvist

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

19-05-1980

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

3. REG. NR. 07157.600
KNUDMOSEN

657 HERNING

1114 I NØ

IKKE FREDET
INDHOLDSFORTEGNELSE

- kendelse af 19/5 1980 [nævn - 223/78]
om ikke at frede (afvisning)

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. / 19)

~~Fredningen~~ omfatter (helt eller delvis) følgende
matrikelnumre: af Herning
C

Gældende matrikulært kortbilag: /

Se også REG. NR.:

19/5-1980

U d s k r i f t

af

protokollen for fredningsnævnet for Ringkøbing amts fredningskreds.

Aar 1980 den 19. maj blev i sagen
R.A.F. 223/1978Fredning af Knudmosen
syd for Herning

afsagt sålydende

k e n d e l s e:

A: Sagens rejsning.

Ved skrivelse af 11. maj 1978 rejste Danmarks Naturfredningsforening fredningssag for Knudmosen syd for Herning omfattende et areal på ca. 298 ha.

Som begrundelse for sagens rejsning anførte naturfredningsforeningen følgende:

Knudmosen udfylder en sænkning i terrænet, ~~dannet~~ af Brande-Pårupfladen, og i vest Skovbjerg-bakkeø og i øst Ikast-bakkeø. Størrelsen af den egentlige og oprindelige Knudmose må sættes til ca. 700 tdr. land.

Mosen er en højmose, som oprindeligt var lyngebeklædt.

Knudmosen er i dag ved grøftegravning blevet afvandet temmelig meget af hensyn til den tidligere tørvegravning. Mosen består af en mængde små vandhuller, gamle tørvegrave og lettere sumpede områder. En kraftig tilgroning af birk finder sted. De åbne strækninger er hovedsageligt bevokset med hedelyng og tuegræsser.

Af plantearter findes der flere hundrede i mosen i dag, men af disse er der kun et fåtal, der er udprægede moseplanter. Der er ingen tvivl om, at afvandingen i forbindelse med tørveskæringen har ændret livsvilkårene for disse betydeligt. Disse påvirkninger har ændret mosens karakteristiske planteliv så meget, at der er sket ret væsentlige forskydninger i fugleforekomsterne.

Som nogle eksempler på de almindeligste plantearter kan nævnes hedelyng, klokkelyng, mosebølle, dunhammer, pors, gråpil samt en del græsarter.

Nogle af de typiske moseplanter, tranebær, rosmarinlyng, leverurt og soldug findes også. Dog ses den typiske moseplante vibefedt ikke. Nogle for mosen meget dominerende plantearter er gederams og bjørneklo. Af planter med betydning for fuglenes ernæring skal nævnes almindelig hyld, rønnebær, hindbær, vejbred og pileurt. Mosens træer og buske yder gode redemuligheder for de ynglende arter.

Knudmosens nære beliggenhed ved det stærkt ekspanderende bysamfund Herning bevirker, at der til mosens bevarelse knytter sig betydelige nærrereative interesser, idet mosen rummer mulighed for etablering af parklignende arealer, og samtidig kan væsentlige dele af mosen fortsat henligge som egentlig naturområde uden ydre påvirkning.

Danmarks Naturfredningsforening skal derfor anmode om, at der søges gennemført en fredning af mosen på følgende vilkår:

1. Formål.

Fredningen er opdelt i 2 zoner:

- I. Primært område, der omfatter den del af mosen, der stort set ligger i den tilstand, den selv har udviklet sig til uden menneskets indgriben siden tørvegravningstiden.
- II. Sekundært område, der omfatter de arealer, der naturligt går ind under mosens område, og hvor der ikke er bebyggelse, men hvor man har foretaget så væsentlige indgreb, at mosepræget stort set er væk.

Fredningen tilsigter, at det primære område skal ligge uberrørt, dog med en direkte indsats for at fremme mosekarakteren.

Det sekundære område ønsker man skal fredes således, at det fremtræder som et grønt bælte omkring det primære område, uden bebyggelse eller vejanlæg af nogen art, men dog således at der må anlægges stier, plantes, udtyndes eller evt. opdyrkes, alt efter hvad man finder bedst egnet for områdets rekreative udnyttelse.

B: Sagens behandling i nævnet.

Efter at sagens rejssning var bekendtgjort og efter fornøden tilvarsling af de interesserede afholdt nævnet - der i denne sag har bestået af formanden, dommer Sv. Aa. Christensen, det amtsrådsvalgte medlem Aksel Ammitzbøll indtil dennes død i august 1979 og derefter Karl Elkjær samt det kommunalvalgte medlem Sv. Præst - offentligt møde i sagen på Østergaards Hotel i Herning den 4. september 1978. Efter mødet foretog nævnet en foreløbig besigtigelse af det af sagen om-

fattede areal.

På mødet fremlagde Herning byråd et udkast til lokalplan for Knudmosen, og der blev fra hovedparten af de fremmødte protesteret mod fredningens gennemførelse med den gennemgående begrundelse, at spørgsmålet om Knudmosens fremtidige anvendelse måtte være et kommuneplanlægnings-spørgsmål og ikke et fredningsspørgsmål. Specielt modsatte Herning byråd sig fredningsforslagets gennemførelse. Sagen blev herefter udsat til fremsættelse af bemærkninger til lokalplanudkastet.

I skrivelse af 12/1-1979 fastholdt Danmarks Naturfredningsforening påstanden om fredning, dog med visse modifikationer.

Efter at sagen yderligere var forhandlet mellem Herning byråd og Danmarks Naturfredningsforening samt nævnet, udarbejdede byrådet flere udkast til lokalplan og fremlagde sluttelig et 5. udkast, der på væsentlige punkter imødekommer naturfredningsforeningens ønsker, og i en væsentlig udstrækning giver fredningsnævnet medindflydelse med hensyn til anvendelsen af de arealer, der er omfattet af fredningspåstanden.

Under sagen er indhentet udtalelse fra Naturfredningsrådet, der i skrivelse af 29/8-1978 udtaler følgende:

"På grundlag af foreliggende viden skønner rådet ikke, at der i området findes specielle naturvidenskabelige værdier. Der er imidlertid ingen tvivl om, at området vil være et meget vigtigt refugium for et dyre- og planteliv, som ellers næppe vil kunne finde livsvilkår indenfor det store dyrkede område omkring Herning.

Plejeforanstaltninger vil antagelig kunne forbedre naturområdet yderligere. Naturfredningsrådet deltager gerne i eventuelle overvejelser om, hvilke foranstaltninger, der bør anvendes."

Der er endvidere indhentet udtalelse fra det daværende fredningsplanudvalg for Ringkøbing amt, der i skrivelse af 9/11-1978 udtaler:

"Et overvejende flertal af fredningsplanudvalgets medlemmer kan herefter anbefale, at fredningssagen afvises på vilkår, at dette 2. udkast til lokalplan bliver gældende for området."

Efter at Danmarks Naturfredningsforening har haft lejlighed til at kommentere det af byrådet udarbejdede 5. udkast til lokalplan for Knudmosen, afholdtes der den 3. marts 1980 på rådhuset i Herning et afsluttende møde om sagen. Af de på mødet fremkomne bemærkninger fremgik, at Danmarks Naturfredningsforening i alt væsentligt kunne acceptere lokalplanudkastets indhold, og at der herefter i alt væsentligt kun resterende to problemer i sagen, nemlig for det første, at naturfredningsforeningen måtte foretrække en fredningskendelse som værende mere holdbar end en lokalplan, og at naturfredningsforeningen ønskede gennemført en vandstands hævnin g i mosen uden dog at kunne an vise konkrete

forslag til, hvorledes en løsning af et sådant problem kunne gennemføres. Nævnet optog herefter sagen til afgørelse.

C: Nævnets afgørelse.

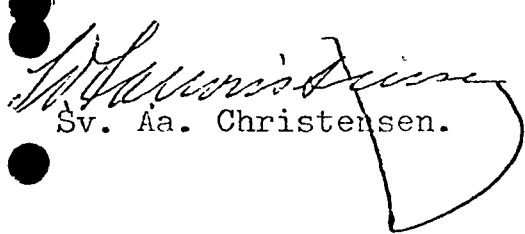
Nævnet må lægge til grund, at Knudmosen er et område, der på alle sider er omgivet af bymæssig bebyggelse. Det må endvidere i overensstemmelse med Naturfredningsrådets erklæring lægges til grund, at der ikke i mosen findes særlige naturvidenskabelige værdier. Det må endelig lægges til grund, at byrådet agter at gennemføre en lokalplan, der i tilstrækkeligt omfang findes at imødekomme de af sagsrjseren stillede krav, og som i væsentlig grad giver fredningsnævnet indseende med områdets anvendelse.

Herefter finder nævnet ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for, under tilsidesættelse af det af byrådet udarbejdede lokalplanudkast, at gennemføre en fredning som påstået. Den af naturfredningsforeningen rejste fredningssag vil derfor være at afvise.

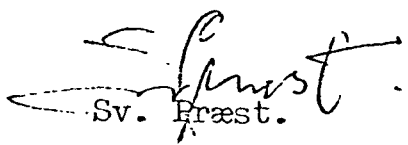
Det bemærkes, at såfremt lokalplanudkastet ikke gennemføres i den foreliggende skikkelse, eller såfremt der senere måtte blive foretaget ændringer af dets indhold, vil en fredningssag påny kunne rejses.

T h i b e s t e m m e s :

Den af Danmarks Naturfredningsforening rejste sag om fredning af Knudmosen ved Herning afvises.

Sv. Aa. Christensen.

Karl Elkjær.

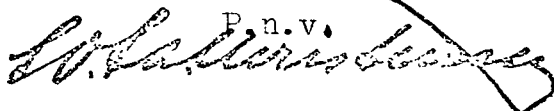

Sv. Frøst.

Kendelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for overfredningsnævnet (adr. Amaliegade 13, 1256 København K) af lods-ejerne og forskellige myndigheder.

Klagefristen er 4 uger fra kendelsens modtagelse.

Udskriftens riptighed bekræftes.

FREDNINGSNÆVNET FOR RINGKØBING
AMTS FREDNINGSKREDS, den 19. maj 1980.

P.n.v.

Sv. Aa. Christensen.